

गणित अभ्यास पुस्तक

भाग 1

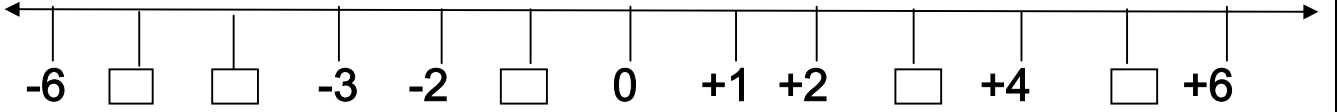
इयत्ता सातवी

2020 – 21

मराठी माध्यमासाठी उपयुक्त

1. पूर्णांक

1) खालील संख्या रेषेवर रिकाम्या जागी अंक भर.

2) -8, 0, +5, -2, +1 या संख्या चढत्या क्रमात लिहा.

--	--	--	--	--

3) -6, 0, +8, -3, +4 या संख्या उतरत्या क्रमात लिहा.

--	--	--	--	--

4) खालील पैकी सर्वात लहान धन पूर्णांक ओळखा.

a) 0   b) 1   c) 5   d) 10

उत्तर : _____

5) एक धन पूर्णांक आणि एक ऋण पूर्णांक यांची बेरीज .....येईल.

a) नेहमी धन पुर्णांकच येते

b) नेहमी ऋण पुर्णांकच येते

c) शून्य

c) धन किंवा ऋण पूर्णांक

6) a) -1405 मध्ये +504 मिळवा.

b) 3616 मध्ये -2512 मिळवा.

7) a) +108 मधून -91 वजा करा. b) +113 मधून -108 वजा करा.

8) सोडवा.

$8 - \{ 8 - (8 - 8) \}$	$7 - \{ 6 + (5 - 4) \}$
---------------------------	---------------------------

9) रिकाम्या जागी योग्य उत्तर लिहा.

<p>i)</p>	<p>ii)</p>	<p>iii)</p>
-----------	------------	-------------

10. खालील रिकाम्या जागी योग्य संख्या भरा.

a) 2 , 4 , 6 , 8 , _ , _

b) 5 , 10 , 20 , -40

b) 25 , - 125 , 625 , -3125 , _ , _

d) 10 , -30 , 90 , -270 , _ , _

11) > , = , < चिन्हे वापरून खालील रिकाम्या जागा भरा.

a) 16 4

b) (-7) x 12 12 x (- 7)

c) (-2) 5

d) (-7 -8) x (-10) (8 - 7) x 0

e) (-2 -2) x (4) (4 + 2) x (- 5)

12) खालील उदाहरणे सोडवा.

a) $-28 \div 4$	b) $54 \div 6$
c) $-63 \div 7$	d) $-81 \div 3$

13) जोड्या जुळवा.

A	B	उत्तरे
a) $(-2) + 2$	i. -2	a. _____
b) $(-2) \div (-2)$	ii. 0	b. _____
c) $(-2) \times (-)$	iii. काढता येत नाही.	c. _____
d) $2 \div 0$	iv. 1	d. _____
e) $2 \times (-1)$	v. -1	e. _____
f) $2 \div (-2)$	vi. 2	f. _____

14) जोड्या जुळवा.

A	B	उत्तरे
a) 5×0	i. 36	a. _____
b) $-3 \times (-8 - 5)$	ii. 0	b. _____
c) -36×-1	iii. -1	c. _____
d) $301 \div (-301)$	iv. 39	d. _____
	v. -36	
	vi. -39	

15) एका पुर्णकाला -8 ने भागल्यास भागाकार 7 येतो. तर तो पूर्णक शोध.

16) एका भाजी दुकानातील भाज्यांचे दर खाली दिलेले आहेत. इंदिरा 3 kg बिन्स 1 kg बटाटे , $\frac{1}{2}$ kg गाजर विकत घेते. तर तिने दुकानदाराला द्यावयाची रक्कम किती?

बटाटे = रु २० / kg   गाजर = रु 30/ kg

बिन्स = रु 40 / kg

17) एका चौकोनाकृती बागेच्या बाजूंची लांबी अनुक्रमे 132 फूट , 151 फूट, 107 फूट, 165 फूट आहे तर त्या जागेची परिमिती काढा.

18) एका पुर्णकाला -9 ने भागल्यास भागाकार 6 येतो. तर तो पूर्णक ओळखा.

--

19) गुणाकार करून खालील तक्ता भरा.

x	-5	+6	-12	+3	-7	-13
+4						
-7	+35					
-3						
+8		+ 48				

20) गुणाकार करून खालील तक्ता भरा.

x	+3	-4	-5	+6	-8	-11
-2	-6					
+3			-15			
+4				+24		
0		0				

21) आडव्या ओळीतील संख्यांना उभ्या स्तंभातील संख्यांनी भागून येणारे उत्तर कोष्टकातील रिकाम्या जागी लिहा.

÷	0	-4	+6	-8	-10	12
+1	0					
-1		+4				
-2			-3		-5	
+2				-4		6

22) रवीने वाढ दिवसानिमित्त आपल्या वर्गमित्रांना वाटण्यासाठी 76 चोकलेट आणले. प्रत्येकाला 4 चोकलेट प्रमाणे त्याने वाटले. तर त्याने एकूण किती जणांना चोकलेट वाटले.

23) सोडवा.

i) $(-2) \times (+6) + (+3)$	ii) $(-3) \times (-2) + (-5)$
iii) $(-37) \times 7 + (-5) - (+2)$	iv) $6 \times (-4) - 2(-5) + 2$

24) एका रेफ्रिजरेटरचे तापमान 3°C आहे. त्याचे तापमान एका तासाला 1°C ने कमी होत असेल तर 5 तासानंतर त्याचे तापमान किती असेल?

वेळ	पहिला तास	दुसरा तास	तिसरा तास	चौथा तास	पाचवा तास
तापमान	2°C				